

משל זרזיר ובת מדך

LXXI

מלא חכמה ודעה. דבריו נשמעים נכחה וכו' עין רואה ולאן שומעם :

זרזיר בת מלך גדלתו. ולדבר צחות למדתו : ותביאהו בחדריה. בית אביה בנעוריה : ויחכם מכל העופות. בדברי צחות ובמליצות יפות : ויקונן בשומעו חדשות. עת לדבר ועת לחשות : אך לא יכול לצאת ולבא. ויתעצב אל לבו : כי תיבת ברזל עשתה לו. ובין הקנים נשמע קולו : יום אחד פרש מתהלך. תוך נינת ביתן המלך : ולעבור הים ישים פניו. ויצו על ביתו ועל בניו : ועל ארצו את המלוכה. וחלק

משמן חכה : לאמר שמוע אשמע בקולך. עיניי אשית על אשר לך : זרזיר הבין בפרש. כי לעבור את הים דרש : ובלכתו דרך אצלו. בשמו קרא ויאמר לו : הנך את הים עובר. נכבדות כן אהי דובר : אם תראה עוף כדמותי. וכצלמי אז תזכיר אותי : ובשמי תפקדהו לשלומים. ושאל לו בחסד וברחמים : לתת ממסגר כלאי עצה. באשר נפשי בה קצה : כי סביבותי גדר וחומה. גם פה לא עשיתי מאומה : כי ממשפחתי גונבתי. ובין אנשים סונרתי : עשה עמי חסד ואמת.

עוזר לאסור חשוב כמת : הנני עצור לא אוכל. לצאת מזה ומאכל : לא יערב ליעד לחפשי. אצא אז אשא ראשי : על כן אני משביעך. לזכרני במדעך : ובשובך הגד לי אמרותיו. ומה יהיו תשובותיו : הפרש משם נפרד. וילך עד אל הים ירד : ועוף יעופף לעומתו. כצלם עוף המדבר אתו : ובטרים יקרב אליו. וירם את קולו עליו : לאמר לשלום פוקד אותך. עוף כצלמך כדמותך : אשר הוא בין אנשים גר. ובמסגר כלאם סוגר : השביעני ממך לשאול. עצה איך-נפשו לגאול :

ויצא ממסגר אסיר. וישע לנפשו לא תחסיר: ואם יוכל עוד ביער להראו. ושנה את בגדי כלאו: ויהי ככלותו לדבר. העוף את כנפיו חיבר: ויפול על הפרש בעלפה. כאשר היה מסות נספה: והפרש אותו לקחו. ולהשיב אליו רוחו: שם את עיניו למול עיניו. ויו מיס חיים על פניו: ואחרי כן שם אותו בחיקו. אולי יחם לו זרקו: בראותו כי אין תקוה. על זה היתה נפשו דוה: כי לא ידע מה היה לו. ויפרד מהר מאצלו: ללכת אל מחוז הפצו וישב. עד משפחותיו בעיר מושב: ובשוכו המלך שמחהו. ויחבקהו וינשקהו: ויהי הולך עד כה ועד כה. הזרזיר הבין כי מדרכו: שב הפרש וישאלו. אם זכר את ימי אבלו: ואם מצא עוף כצלמו. מה פעל ומה דבר עמו: ויספר לו כל הקורות. וכי היה יום עברות: לעוף כשמוע אמרותיו. וכי נתקן מזימותיו: כי מבלי אורב וצודה. נפל מת על פני השדה: וכי להשיב רוחו במים המבילו. ויכסוהו בכנדים ולא יחם לו: וכמרם תעלה צחנתו ובאשו. השליכו בנועל נפשו: וישם הזרזיר על לבו הדברים. וכבא בת מלך בחדרים: ולא שמעה העוף מצפצף. וחמתה בערה בה בקצף: ותפתח התיבה ותראהו. ותשלח את אמתה ותקחהו: והוא כמת מושכב. ותרא כי לא היה נודד כנף: כאשר אחזתו השבץ. במקום אשר ברע רבץ: ותצוק מיס על ראשו. אולי תוכל להשיב נפשו: ותקחהו ותשת אותו בחצנה. ולא קם ולא זע או בחמה שכנה: ותשליכהו מידה ארצה. ומדמעת עיניה פניה רחצה: ותכך עליו ותקונן לו. ותפרד מבכה מאצלו: כשמוע העוף כי הלכה. ועוד לו אך המלוכה: ויפרוש בנפיו ויעף. ולהרחיק נדוד לא מועף:

^ל
ויכסו

והמשל באיש מלא חכמה ודעת. לו עין רואה ואון שומעת: לשמוע מה בחוץ ידברו. ועפעפיו נגדו וישירו: בטרם ישמע וממו בחוץ. להחל וכלה יהיה נחוץ: במשא ובמתן במקח ובממכר. וכזרזיר יהיה זריו ונשכר: אשר בתכמתו נבלך וילך הלך. מבית הסודים נילאסו יצא למלך: ואשא משלי ואומר:

אנוש שכל	לפי שכלו	יהולל	והסכל	לפי סכלו	יחולל
ויש חכם	במראה לא	בחידות	ויש פתי	כסות און	מגולל
ואולתו	לעמת מד	חברתו	ולא תסור	ואם כל יום	יקולל
ונבון כד	רמיזות בן	דרכיו	ימד את כל	נתיבותיו	במעלל
כמו זרזיר	אשר נפל	לחלל	ונפשו הד	יחה אליו	לשלל:

משלי שועלים

משל איל ורחלים עשרה

LXXII

אין אמונה נפי המקנה. כי הסקר לו למקנה:

לאיל היו רחלים עשרה. וחבורתם להם שפרה: ויאחז השתים אשר לו במחנה כמותם. ושכולה אין בהם: אך אם יקרב אל אחת מהנה. הכיא בלב השנית קנאה ומנינה: ותרא האחת אשר אהב יותר באמנה את רעותה. ותקנה רחל באחותה: ובחץ שחוש לשונתה. תדבר עליה שמנה: ואת קשתה שקר דרכה. כי חנית הקנאה בלבה מעוכה: ואמר[ה] רעיתך חדשים לבקרים. תחת אשה תקח את זרים: מבלעדי אשה נתן בה איש שכבתו. להסיתה ממך לשומה אל משמעתו: ומסתופפת בצילו ברוח נדבה. בערב היא באה ובבקר היא שבה: ואיך תחמול עליה. טומאתה בשוליה: ותדבר כאלה דברי תוך ומרמה. ועוד נוסף עליהם דברים רבים כהמה: ויען האיל לדברך לא האמנתי. כי עתק ושוד תחת לשונך ידעתי: אשר ברית מלבך דברים לא טובים. ותדברי עליה כזבים: בשנאתך אותה ובקנאה. את דרכי יושד מניאה: ואם היתה נפשך בנפשה קשורה. באהבת עולם ערוכה ושמורה: אז לדברוך אשים לבי. אך כל עוד נפשי בי: ארחיק בוציא דבה. אם משנאה וקנאה תהיה נסיכה: ולא אתן באיש בריתי מעונ.

בחנפי לעגי מעונ:

והמשל אם על איש ברשעו. יגיד עליו ריעו: תחשוב כי לא כל הדברים ברורים. עיניך תחוינה מישרים: כי אם ריעו נחפך לערו. תבין כי בודון דברו: ואם הוא כנפשו אהבו ומימיו לא עצבו: חשוב כי אמת הדבר. והאומר גם ונבר: חצי רכיל שנונים עם גחלי רתמים. דבר נרגן כמתלחמים: ואשא משלי ואומר:

רחק נרגן בחפרידו לחושקים וחץ שמנה ישלח כד ברקים
ולכו מר וחכו מד מתקים אשר חונף שפתיו הם מרוקים
מאם זרים בפיהם לך מנשקים ותוכם נד חלי איכה עמוקים
כיום גיל לך קרובים גם דביקים וחם אד תד מצאם חיש רחוקים:

משל פרעוש ונמל

LXXIII

שנאה לל כסובה. מעשיר ישורנו בעין איבה:

פרעוש על הנמל עלה. והנמל הולך במסילה: ללכת על ארץ רבה. והפרעוש בצמר צוארו נחבא: והנמל נושאו על שכמו. ולא ידע בשכבו ובקומו: וכבואו עד קץ נבולו. פרעוש נפל לפני רגלו: ויבך

ויתחנן לו. פן יחרה בו על עמלו: כי הנביר לו טובו וחסדו. ובכל מקום יהיה עבדו: גמל ענה איך לך הטיבותי. ואיפוא אותך ראיתי: אמר לו על שכמך נשאתני. ואל מחוז חפצי הנעתני: הן הן לך כאשר לשאת אותי תירץ. לא נסתה כף רגלי הצג על הארץ: ולבעבור כי הביאותני עד הלום. עליך החיים והשלום: ויאמר הנמל אללי. כי העמסת עולך עלי: נבזה ונמאס הנך. כי תנבזה כנשר קינך: איך לא יראת עלי לשכון. לברוח את פעמיך הכון: היאות לי לקרב בצלמך ובדמות. ביום ראותך עוד פני תמות: הה ליום אשר הייתי מאוד עמום ומסובל. ממשאך את כי חובל: ויפטר פרעוש מן הנמל. אשר לשאת אותו לא עמל:

והמשל בכל אשר שלום העשיר יענה. בדבר אשר העשיר לא חסר והדל נהנה: וזון חן לו ירבה במאמר. בלב העשיר יצוק דבר מר: ותחת אהבתו ישממנו. ובמסתור פנים ממנו: וישורנו בעין איבה. כי שנאה לדל בלב עשיר כתובה:

LXXIV

משל איל וכלבים

הנמנמנה ברוב חילו. יפול ואין עוזר לו:

האיל על אפיקי מים כבואו. רצה לשבור את צמאו: ויתן את עיניו

משלי שועלים

במים. וירא בצלו כי הוא בעל קרנים: ויאמר עשרתי מצאתי און לי.
מי יערוך אלי להתהלל כמהללי: קרני לא כקרני השור. אך נמועים
במצחי במישור: וסדורים ברום המעלות. ובהן ויופי שניהם כלולות:
ומי הוא אשר לפני יתיצב. משפט מות לו חרוץ ונחצב: לאשר לי
עליו תלונה. אננה ימה וצפונה: וכאשר רגליו המים נדים. הנה
כלבים הולכים צמדים: ומנהיגיהם מסיתים בו. והאיל לנום בחפזה
אמר בלבו: וינס ולא פנה אל אם דרך ואל המשעולים. אך אל עובי
היער ואל סבכי החרולים: ותכשילהו עצתו. וינקש בנאותו: כי
בשיתו אל הסבכים עיניו. והנה נאחו בסבך קרניו: ושם הכלבים
הדביקוהו. והציידים נתחוהו: וינקש בקרניו אשר היו לו לאון. לפני
שבר נאון:

והמשל תהי עניך רואה ואונך שומעת. ואל תרא לגשת אל עין הדעת: ופן תהי כהיר
ברעיוניך. לקרב לכל אשר ישר בעיניך: כי את אשר תקרב ותבחר ברעיונים. לפעמים
הוא כחמת תנינים:

משל זאב ורועה

LXXV

כאשר תעשה לאים טובה. אל תראה לו חובה:

זאב היה נרדף במסילה. בערבה בהר ובשפלה: ומרוב פחדו בדרך
תועה. ויבא עד הרועה: ויאמר קול שאון אחרי צורח. ואני מפני
בורח: כי ללכדני פרשו רשת. מקול פרש ורומי קשת: ויאמינו
וישמאלו. באו בעבים ובכפים עלו: לבעבור כי זאבי ערבים ישדום.
אמרו לכו ונכחידם: ולא ישאר מהם פרסה. מי יתן ועיניך עלי חסה:
ובנפש צרי אל תתנני. יסערו להפיצני: ומן היער אותי הדיחו. תחת
חרול יספחו: ואתה תהיה מעורר לנווד. היה לעזרי מפני שודד:
ותהי נפשי בעיניך יקרה. אל תגדל פיך ביום צרה: ונסתרתני עד
שוב הרודפים. אשר באוות נפשם אותי שואפים: וכביאתי אתך כעת
ארכה עצבם. ושן בהמות אשלח בם: ויאמר הרועה לך והסתה. בנקרת
הרי בתר: ואני אסכל עצת האורב. ואמלטך מאכחת חרב: וינס הזאב
להחבא בנקרת הצור. ידכה ישוח ויהי עצור: והרודפים אשר אחריו
תעו. עד אצל הרועה הניעו: לאמר לו הראית הזאב אשר על ערינו
ישקוד. וטרף זרוע אף קדקד: ויען להם ראו את נתיבו. זה הדרך
תלכו בו: כתרו אותו הרדיפוהו. מנוחה הדריכוהו: וכל אחד חרבו

יריק, וינעו עמים כדי ריק: כי הרועה בפיו ובידו יסיעם. להראותם הדרך אשר יתעם: אכן בזאב יתן עיניו. ואת פניו אל מול פניו: וכאשר הרודפים שבו. מזרם הרים ירטבו: הרועה עד הזאב הלך. ויאמר אליו קום לך לך: הקימותי את דבריך. לא נתתי את פי לחטוא את בשרך: וכל אנחתך השבתי. לחטוא הכי לא נתתי: ויען הזאב חנבלת לי חסדיך. מדבר פוך ומנשיית ידיך: כאשר למדת הרודפים מסילות. ללכת ארחות עקלקלות: אך על עיניך תלונותי. כי תמיד ^{ליל הלונות} הביטו אותי: ולא נחו ולא שקטו. עיניך לנוכח הביטו: והמה היו בעברי. לתת אותי ביד צרי: מהם היתה גודר פריץ. כי מנגד תראה את הארץ: אשר שמה נסתרתי. כמעט אל מבטך נוקשתי:

והמשל פן יהיו עיניך רכולים. אם יחיו דבריך פלילים: לרבר לרעך על איש ממעלליו. חשמר אל תפן אליו: למראיהו ולקומתו. לצלמו ולדמותו: כי עיניך וביטו לו. דבריך בלב שכלו: ואמרת החכם שמעתי באזני. ברית כרתי לעיני: מהביט על איש כדברי בו. כי כמראה עיני יבין בלבו: אם אאריך לשוני מקלונו או מחסדו. עת עפעפי יישירו לנגדו: אם יבין הקלון יהפך לו לחרפה. ואם הדבור יחשב לחנופה: ואמר שלמה בחכמתו הנשגבת. קורץ עין יחו עצבת: ואשא משלי ואומר:

חכם הוא אך כאשר יועץ על איש שם את עינו פונה
הן המדבר מחריץ חלב לא יביט אל כל הגבינה:

LXXVI

משל שמש וירח

הכנך ככבוד ומקנה. לא יסלס ככהנס וכסהב:

השמש אשר ביום לממשלת. פני כל היקום סחלה ושואלת: לתת לה הלבנה לחבורה. ויענו לו ירך למאד עצמה וגברה: לא נעשה לך עזר כנגדך. הנה בהיותך לבדך: אל השלג עשית חמס. וחם השמש זנמס: ובצאתך בנגורתך תבהיל המלך וחילו. אם זרחה השמש עליו דמים לו: ותצאי מהופתך כחתן. הן הובשת נהרות איתן: ואיך נצמיד אליך הלבנה. לא תלך אתך אנה ואנה:

והמשל באיש אשר לו עושר והון וכבוד ומקנה. וחפץ לחוסף כחנה וכחנה: להעדיף על חכונתו להגביר. כאשר לא מצאה ידו כביר: לא תאבה ולא תשמע בקולו. לחוסף היל על חילו: ושלמה החכם יסרנו יסור. נותן לעשיר אך למחסור:

משלי שיעלים

משל צפעון ואיש

LXXVII

מרחוק לויט חסר יקרנך. ענור כספך וזכנך :

צפעון איש אחד ראהו. ובחלק שפתיו פתהו: לבא להתהלך בנכולו.
ברוב לקחו התחנן לו: עד בקולו שמע הצפעון. להתהלך סביב המעון:
וירא האיש כי בטח בו. שמח ויגל בלבו: ויכבדהו מאד במעונו.
יצרנהו באישון עינו: ויאכילהו האיש לרצון. חמאת בכך וחלב צאן:
גם הצפעון אל האיש תשוקתיו. עד כי אמר לו להראותו אוצרותיו:
ימים רבים כן נצמדו. מאהבתם לא נפרדו: צפעון לנסות תר בזממו.
אם לב האיש נכון עמו: קרא לאיש ואמר אוהבי. שמעני איש כלבבי:
אנלה אזניך כל דרכי. ואתה אנוש כערכי: הנני שב לארץ מולדתי.
לבני עמי ולמשפחתי: ואדוני מזימותיי. את היקר מאוצרותיי: להביא
אותו עדיך. אך בו אל תשלה ירך: ויען לו אשמע קולך. תנזור עלי
ויקם לך: הצפעון יצא החוצה. ויבא אל האיש ביצה: ויאמר לו זאת
הלבנה זוכה. לא ידע אנוש ערכה: ולא הבין בכל אלה. בכסם טהור
לא תסולה: ופן נפשי ממך תקע. שמור אותה פן תבקע: כי בהבקעה
אכר נצחי. בידך אפקיד רוחי: תכונתי כה נקשרה. אם ערוכה
ושמורה: הצפעון נפרד מאתו. והאיש שמח על לבתו: ומחר יתחמין
לבבו. און יחשב על משכבו: ויאמר לאשתו. אשר היתה יועצתו:
הביצה אשר הפקדה אתנו. נבקיענה אלינו: ושמה נמצא אוצר. ועוד
ידינו לא תקצר: כי הצפעון יהיה חלל. ונמלא בתינו שלל: כאשר
חשבו כן הרעו. ביצי צפעוני בקעו: ויצאו מן הביצה. כמים המגורים
ארצה: ויבושו ממועצותם. לא יתכסו במעשם: הצפעון מדרכו שב.
למחוז חפצו אל עיר מושב: וירא הביצה נבקעה. ויאמר לאיש לכך
תעה: על אהבתך אומר אללי. כי קרבתי אותך אלי: וכי ישבתי בקרבך.
עד נמצא עולתה בך: ואתה קרבתי לא חפצת. אך נדר שלום פרצת:
האיש ענה כי לא נשברת. ולא את מקורה הערה: ולא לשבור אליה
נגע. כי אם במקרה ופגע: כה וכה השיב לקראתו. וכפר בעדו ובעד
ביתו: והצפעון אמר הלכת עמי בקרי. על כן אעלים ממך אוצרי:
כי אלכה ואשובה אל קני. על מאורות צפעוני: ואתה תשאר בוש ונכלם.
לא תוסיף לראותי עד עולם:

והמשל להרחיק איש אשר יקרבו. בעבור כספו וזהבו: כי כעת יפקיד בידו תבונתו. זה יערים לו בערמתו: להוציא ממנו נפשו. בעבור כספו ורכושו: ואשא משלי ואומר:

אחלל רע אשר רע חשבתי ביום טובה ועת רעה בחנתיו
ליום שמחה והרוחה פגשתי ליום זעוה ועת רעה אבדתיו:

LXXVIII

משל קוף ומלך

ארה עם שפה שקר להנורה. כפשו בעיניו לא יקרה:

קוף מלך גדול גדלו. ימים רבים עמד אצלו: עד אשר הכיר כל מעבדיו. מאכל שולחנו ומושב עבדיו: ואשר מלך עליהם ונבר. לא נעלם ממנו כל דבר: לצאת משם היה נחוי. ולמשול על אחיו בחוץ: ויהי היום ויפן אל מברחיו. ויצא השדה אל אחיו: במדברות על

ההרים. בסעיפו סלע ביערים: ויאמר לפני קופי יעד. אי לך ארץ שמלכך נער: על כן ירדו טובים מטה. כל ראש מוקרח וכל כתף מרוטה: ואין אחד מכם נודר פרוץ. מי יתנני שופט בארץ: להשיב לצדיק כצדקתו. ולא תונו איש את עמיתו: ואעשה לכל כאשר זמם. אני לוכד חכמים בערמם: יאות לי על ריעי להיות מושלם ורודם. בן חכמים אני בן מלכי קדם: הקופים דבריו האזינו. ויאמרו קצין תהיה לנו: ויבחר מכל הקופים. הנבורים והיפים: להיות נצבים עליו. ויש להכין מאכליו: והנכזים ורפה מתנים.

נתנם חוטבי עצים ושואבי מים: והזקנים הקים שופטים. ויהי בימי קציר חטים: שני אנשים במדבר תעו. ויבאו עד מקום אשר תקעו: הקופים שם את אהליהם. ויראו כי בקרב מחניהם: מלך וכל אחד הולך. לאמר יחי אדונינו המלך: וקוף קמן עומד לפניו. וימצא הן ומסד בעיניו: על

משלי שועלים

בן השכוחו האנשים לבנו. נצבה שגל לימינו: אצל החרולים על השיחים. אוכלים ושותים ושמהיב: זה שר האופים וזה שר המשקים. וזה שומר כלים רקים: זה נקלה וזה נכבד. זה עובד וזה נעבד: כחק ומשפט האנשים. אשר רשים עובדים ראשים: והקוף באנשים התבונן, ובכליותיו ישתונן: ויהי כאשר ראם. בשפתי רצון לו קראם: לנדול אמר אני משביעך. להניד לי מה במדעך: אם הוד המלכות עלי. ואם יפים נושאי כלי: ואם בני על כל יפה. החזק הוא הרפה: ואם יפת מראה אשתי. אשר נצמדת אתי: ואם למאד נעמו משרתיי. ושומרי ביתי ואוצרותיי: האיש הנאמן אשר השביע. לפי ראות עיניו יביע: ויאמר מכל אשר ראיתי. לא אשקר באמונתי: כאב כבן כאמה כבתה. כעבד כאדוניו כשפחה כנבירתה: קופים אתם וקופים אביכם. ברוך אשר מאס בכס: קופית אשתך וקוף בנך. נצבה שגל לימינך: תארה משחת והועם. נבויים ושפלים לכל העם: אתם פריצי חיות ועקשים. ומעדת כל חי נגרשים: תחת כבודכם הרפה. ותחת חגורה נקפה: קוץ מכאיב וסלון ממאיר. אחריכם נתיב לא יאיר: אך תבאישו כל מלון. ירושתכם בוז וקלון: קוף המלך הדבר שמר. לאיש השני שאל ואמר: מי יתן ואשכונה במגרשיך. אשרי עבדיך ואשרי אנשיך: השומעים את חכמתך. ורואים יופי חבורתך: אשר למאד נברה ידם. יפיפית מבני אדם: ואם כל יפים אצלך נקהלו. אור פניך לא יפילו: ואשתך מאד נעמה. כלילת יופי וחכמה: לב כל מלך בראותה ינאה. יפת תואר ויפת מראה: בנך לא נחקר סודו. מכף־דגלו ועד קרקדו: אין בו מום וכל דופי. לא דמה לו כל חי ביופי: קופים קראו אל המשקר. ויכבדוהו עד אין חקר: ולנאמן בנדיו קרעו. ואחרי בן הכוחו ופצעו: והמלך צוה להשיבו אל מסילותיו. להודיע לבני אדם נבורותיו:

המשל באיש אשר אין רמיה בעשתונותיו. ועולה לא נמצא בשפתיו: וארה עם שפת שקר לחבורה. נפשו לא בעיניו יקרת: כי זה לחתנית פיו יסלף. וזה לא ימיר ולא יחלף: ואם בעבותות האמת יהיו נצמדים. אחריתם להיות מכובדים: ותה ליום אשר איש נפשו יטנף. לקבוץ און לעשות חונף: ולבעבור כי חנופה רבו אוהבתי. הארץ הנפה תחת יושביה:

משל קוף ושועל

LXXIX

היו האומר לרע. קלר המלע מהסמרטע:

קוף ראה שועל על נתיבו. ארוכה ורחבה זנבו: עד עפר יניענה.

משלי שועלים

ארונו הסירו. ויעשו כאשר דברו: ותלך ותתע במדברי. לתלות את בעלה הנקבר:

והמשל מעט מן החיים יעלו אל לבביהם. הנאהבים והנעימים בחייהם: ויכתתו כל אהבתם שחון. לכל אשר ימות אין בטחון: מאשר חבוקו וינשקוהו. כמת מלב ישכחוהו: כי לא יתנו לב להזכיר את צדקתו. לשמור את מצותו: האומר זכר נא את חסדי. אל תשקור לי לניני ולנכרי: מת ויכסוהו בעפר. וחחי את מצותו הפר:

משל חולי ובתו ורופא

LXXXI
ל"א חולה

חושנים להכשיל במחנולותם. ישלו במועלותם:

רופא הקיז דם מחולה. ויאמר לו הדם האלה: יהי בידך למשמרת. עד יום שלישי באשמורת: והיה ביום השלישי. אראה אם תצא חפשי: מן החולי אשר משליך. ואיך יקל מעליך: בדם אכיר כל מכשלה. כל נגע ובל מקור המחלה: כי כל סבות הננעים. הדמים מודיעים: ירוק שחור או אדמדם. כי נפש כל בשר בדם: החולה צוה לבתו. לשאת הדם מאתו: ולשמרו כבבת עינה. פן ישפך אנה ואנה: כי כל אשר הכלי הופך. באדם דמו ישפך: הדם לקחה ותשאהו. תחת תיבתה שמתהו: התול הלך לפי תומו. ושפך את דמו: אז רפו ידיה כסתה רוחה. ותאמר אוי אבד נצחה: איך אומר לאבי אינינו. וכי יפקד מה אישכנו: אשר שפכו יטרפנו הארית. אם בהמה אם איש לא יחיה: סעיפיה לחצוה. כליותיה יעצוה: להריק בכלי מדמה. כמדה אשר היה שמה: זממה מקיז ותביאהו. בחדריה ותצוהו: להקיז מדמה בכלי. ולדעת מקור החולי: הרופא בא בזמנו. והחולה הניד עניינו: וזה שאל אותו לאמר. הדם אשר צוה לשמור: וחולה השיב כי לא נגרש. וגם דמו הנה נדרש: בתו את הדם הביאה. וכאשר הרופא ראה: אודם הדם ומראהו. דם יחשב לאיש הוא: חרה אפו ויתעבר. ויאמר לו הנך מעובר: לא יהיה כזאת ולא נחיה. בנות זכר ולד ושליח: לא אתמה אם אתה חולה. עונותיך המו אלת: לאיש כמוך רשעוך. ושמת סכין בלועיך: הרופא שב אל נתיבו. ויתעצב אל לבבו: החולה כי לבו תעת. בתו קרא וחשביעה: פעמים רבות לדעת. אם דמו בלא מנרעת: הכאת כאשר קבלתו. או אם על הארץ שפכתו: ודם אחר שמת במקומו. על כן לא עמד מעמו: הנערה ענתה לא שפכתי. הדם ושופכו לא ידעתי: אך מצאתי חלי

ל"א חולה

נהפך. וכל הדם מתוכו נשפך: ופן יחרה אפך עמי. תחת דמך שמת
דמי: ויאמר חשבתיך חומה ואת דלת. מסובין קויתי סלת: הנה
חשבתיך מסוגרת. ואת מאיש מעוברת: ותזרע מאנשים זרע. קויתי
טוב ויבא רע: הרבה השבעתיך בחדרים. לבלתי לבת אחרי הבחורים:
אך בחבלי ערמתך נוקשת. הוד והדר לא לבשת:

והמשל בחושכים להכשיל אחרים בתחבולותם. פתאום יהיו מכותם: וכמארב אשר הם
יארובו. יתפשו במזימות זו השבו: ותגלה רעתם ומעלם. ברשת זו פמנו נלכדה רגלם:
חושב ללכוד בחבלי שוא עמיתו. שוא תהיה תמורתו:

LXXXII

משל רחל ועז ורועה

תשמע ותקשב. המקרבך קרובך יחשב:

רחל היתה תוך העדר. ועז רחוק מן הנדר: רועה לידת רחל מייחל.
ויהי כאשר ילדה רחל: לקח השה ויביאהו. אל העז ותניקתו: עד
אשר גדל ויגמל. וטפחתו ברוב עמל: אז אמרה ראה אורחותיך. שוב
אל ארץ אבותיך: ולמולדתך ועשה חיל. אמך רחל אביך איל: אם
אני עד כה גדלתיך. רביתך טפחתך: ובשובך אל עמך. ישמה אביך
ואמך: השה ענה אך את אמי. כאשר הטבת חסדך עמי: לא אקרא
אמי הרחלה. כי רחקה אותי מעל גבולה: ולא יספה עוד לראותי.
ואליה לא תשוקתי:

והמשל שמע והקשב. המקרבך קרובך יחשב: מרחיקך אף אם הוא קרוב. חשוב הוא
סכל ברוב: אומר כי אוהבי הוא קרובי. אם לא מאמי ואבי: המכבדי עם יושבי חדר.
ואח לצרה יולד:

LXXXIII

משל גנב ומכשפה

לא תשנוע לרשעים. מחזקי ידי מרעבי:

גנב ינהק בין השוחים. ויקטף מהם מלוחים: בערב כבא השמש עמוד.
בחוסר וככפן גלמוד: ומקטב ישוד צהרים. עיף ויגע ורפה ידים:
ולשתות נפשו נכספה. דרך שם באה מכשפה: ותשמע כי יצעק
למים. ותמלא חמת ממטר השמים: והוא נכנע ומתודה פשעיו. מקלל
בזעמו את רגעיו: כאשר כלה בבושת ימיו. וחמאו פרש רשת לפעמיו:
אוי לי אמי כי ילדתני. כי כל היקום מקללזני: בפשעי וחמאתי. השינוני
עונותי: והמכשפה מן החמת תשקהו. וכנחמו להרע תריכהו: ותטהר

משלי שועלים

לגשת אצלו. העיזה פניה ותאמר לו: הנה מצאתיך מתבודד. ושמעתיך מתנודד: על אשר רבו פשעיך. ותקלל ימיד ורגעיך: על בן נגשתי אליך. פן תמנע מרע רגליך: אך סעיפוך אותך יאיצו. רגליך לרע ירוצו: ותרצה ותגנוב ותנאף. ואל כל מלאכת רמיה תשאף: ואז תצליח דרכך. ואברכה מברכיך: ואל תירא מרדת שחת. חזק ואמין אל תערוץ ואל תחת: כי גם בעת אשר תמצא במחתרת. ידי תהי אותך עוזרת: וזרועי לך מושלה. למלטך ממכשלה: בלהטי וקסם ולחש. על מראה רגליך תהש: וממלאכתך ראשונה אל תרחק. לשוד ולכפן תשהק: ואני אלך אל חבורתך. ושמעת בקול אמתך: לא תוסיף ולא תגרע. נפש רשע אותה רע: לעשות מלאכתו ראשונה. חזר למומאתו ישנה: ועברתו שמרה נצח. לפתוח פה ברצה: להטיב לנפשו לא זכר. נגב וטבח ומכר: יבחר לו לא יושיע. כי היא היתה יועצתו להרשיע: ותלמדהו כשפים וקסמים. עד אשר מאתו לא נעלמים: קלקל בחצים שאל בתרפים. ויאמר לכלה נאופים: ויהי היום ויצא השדה. ואת הרובלים אורב וצודה: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפש. תמנו חפש מחופש: זה מכיר עליו (ב)בגדו. וזה אומר כי הרג דודו: ויעצמו עיניו ויכוהו במקלות. ויוליכוהו אל העין לתלות: ויקרא למכשפה מחרי נא למלמני. פן הרעה תדבקני: כי הנה אויבי בי שולט. ואנכי לא אוכל להמלט: ופרשת עלי כנפיך. עמדי נא בחסדיך וברוב כשפיך: ותען לו עד הנה עזרתך. ובקסמי תמכתך: וענקתך גאזה. למען ספות הרוה: כה פעלתי עמך פעמים רבות. בראותי] כי למותך חרצובות. למה זה הבל אינע. כי תהיה לשמה כרנע: ולזאת עצתי שיכלה וימיני קצרה. ובא עליך רעה אשר לא גרע שחרה:

והמשל לבלתי שמוע אל הרשיעים. מהזיקי ידי מרועים: ולמעוננים ולקוסמים. ולמכשפים ולחולמים: האומרים לא תבא בעדם הרעה. וגם נפנו עושי רשעה: חח הזמן באפיחס. ומחגו בשפתותיהם: כי נאחת יכשלו. וצדיקים יקומו אם שבע יפולו:

משל סוס וסוחר ואיש

LXXXIV

אשר באלס יחסס. לה יסאל ולא ינסס:

סוס אחד היה לסוחר. ושכנו את פניו משחר: לאמר מכור לי סוּפך. את ערכו קח ושים בכיסך: והנה הסוחר ענהו. הסוס בינך וביני מה הוא: לזכור דמיו אל תוסף. הנה הוא לך בלא כסף: וזה ענה לא כן יהיה. שונא מתנות יחיה: אך את דמיו גלה אזני. ואת הכסף קח

טמני: ויען לו הסוחר. לתתו לך אהיה בוחר: אמנם זה הסוס לא מצאתיו. בעשרים זהובים קניתיו: והוא שוה כפל. כפלים מארבעים זהובים לא נופל: ואם כחנם לא תחפוץ אותו. על פי מעריך תהיה מקנתו: ונשכימה לכרמים שנינו. וראשון היוצא לקראתינו: כאשר יעריך בין טוב ובין רע. לא תוסיף עליו ולא תגרע: ויקומו בבקר במסילותם. ואיש יוצא לקראתם: מעין ימינו היה נשחת. ואין לו רק עין אחת: ויאמר אל תתן להמא חיבך. הנה סוס זה נמכר כערכך: מן ערכו אתה פלילו. כסף ערכך עליו וקם לו: ויאמר חלילה לי לשקר

באמונתו. ערך הסוס כלבי תרתי וראיתי: כי הוא שוה זהובים חמש. סוס כמותו ראיתי אמש: בחמש זהובים נמכר. עד הרועה והאיכר: ויועף הסוחר ויולך משם סוסו. ושכנו הזיל זהב מכיסו: חמש זהובים ולא אבה. בעל הסוס וזה באהבה: מביא הערך באהליו. אולי יפותה ויוכל לו: ויאמר תן לי הסוס וזה ערכו. וזה ימרה עליו חיבו: הקונה צועק לשופטים. וחכמי לב אליו נוטים: צוו לחשיב הסוס אליו. אם כופר יושת עליו: הסוחר נתייעץ במזימתו. בדבר מרמה ותוך וערמה: ויספר עליהם בה זכה. וכי האיש אשר העריכו: אם היו לו שתי ^{ל-ס} עינים. יעריכנו פי שנים: אך ניקרת עין ימינו. עת נתן בסוס עינו: בחצי ראייה ראהו. על כן בחצי ערך יעריכתו: אז אמרו השופטים יהי לך אשר לך. כי השבל והבינה נמלה בנורלך: כאשר צדקת ממנו. כי בעינו אחת לא יעריכנו:

משלי שועלים

והמשל בן יקרה לאיש אשר באדם יחסה. מה תשאל ומה תנסה: כי בהשענך עליו תשבר. בלב ולב לך דובר: כאשר הסוחר אמר לשכינו. סוסי בלא כסף לך הינו: ופי שנים על דמיו אבה למכרו. ואיש כזה לא חסך ביקרו: ועוד תבין משל ומלוצה. אם תבא במשפט בלא עצה: התייעך במזיכותיך. כאדם תדברנה שפתותיך: כאשר הסוחר בהשפטו. הוציא לאור משפטו: ואשא משלי ואומר:

אם חסד תוציא מן כלי מים מצור הוצא הוכל
כי כל מסמר מברזל רע חושב לכפוף אותו סבל:

משל ארי וזאב ודוב ושועל

LXXXV

חורם על רעבו רעה. קללס חסס עליו בלס:

הארי חלה חוליו אשר ימות בו. ויבאו הזאב והדוב לדבר על לבו: וכל חיתו ארץ למינו. רק שועל אשר מסתתר הנו: לדעת סוף דבר לבו נפעם. ומה יהיה באחרית הזעם: ואם הוא מאת המלך יפקד. ולשמוע מה ידברו במסתרים שוקד: וישמע באמור הזאב אל הארי. אדוני

שמע נא את דברי: שלח נא השועל להביא צרי מנלעד. ובשמים זונים אשר לכך מהם יסעד: כי לו אוון מלין תבחן. וידו המרקחת תמחן: והוא ידע מכולנו השבילין. ובנלעד מכיר את הרובלין: חכם ונבון אין כמהו. ויאמר המלך קראוהו: והזאב עלה בעקבה. להוציא על השועל רבה: להמריחו ולהעציבו. ולהרחיקו מעל נתיבו: ושם לו

עלילות כי לא בא אל המלך לבקר. ויגדל עליו שפת שקר: והשועל שומע קולו. פושק שפתיו מחיתה לו: באמר המלך השועל אינינו. כמו חי כמו חרון יסערגו: וכשמעו דברי הזאב. מלכו ערמתו שואב: לתת בלב הזאב עצבת. ועל שפתיו כאש צרבת: לעשות לו כאשר זמם. בכליותיו ישתונן וישב דומם: עד אשר ראה פני המלך זועפים. הרצים יצאו דחופים: אנה ואנה השועל לבקש. וירא השועל פן ינקש: ויבא בלט שוק אל שוק כף אל כף ננוע. כאשר היה עיף ויגע: ויאמר יחי אדוני המלך לעולם. אשר ממנו נסתר ונעלם: טורה דרכי והתלאה. לבקש לך ארוכה ורפואה: מיום אשר שכב אדוני ויתחל. חדל נוחי ונועי הוחל: עד אשר באתי בגלעד ושבתני. לא נחתי ולא שקמתי: זה ארבעים יום שבעתי נדודים. וכל לחם צידי יבש היה נקודים: עברתי על הר וגבעה. ועל רכסים ובקעה: בחשך ואפילה לא ידעתי איי. קפדתי כאורג חיי: אך הרופאים נתנו לי ואוכל. מכל אבקת רובל: וכלם פה אחד אמרו. כי לחוליך רפואה בחרו: להפשיט עור זאב חי מעל בשרו. ויוקה חם את עורו: להיות על ראש המלך למצנפת. והיה לאות ולמופת: ומדמו יזו על בשרך ולא תאמר אבד נצחתי. וימרחו על השחין ויחי: ולא איחר המלך לעשות כדברו. ויקחו את הזאב ויפשמו את עורו: אך נמלט בעור שיניו. והיה חרפה לשכיניו: כי ערום אותו השאירו. ועצמותיו כמוקד נחרו: השועל תפשו במצודתו. ויסע כעץ תקותו: ובלעגו יתיצב למולו. ויחרוק שן ויאמר לו: הלא אתה אשר המלך חפץ ביקרו. היהפוך כושי עורו: אך באמרי פיך נוקשת. וכרשע אשר עלי חרשת: ורשעיך עליך חתך. כי ישבתי לבטח אתך:

והמשל כי שלום לנפש לא דורש. אם על רעהו רע חורש: לדבר עליו בודון. פוטר מים ראשית מדון:

LXXXVI

משל תרנגולת וגבירתה

המסויך נחלק ספסיו. אל סחלו למטעמותיו:

תרנגולת אוכלת משומטמת. ובין רגליה מלקטת: שכולים ומפרדת ומנתקת. ואת רגליה ממשקת: לנלות העפר בצפורן. ומוץ יסוער מנורן: כמה פעמים לריק ינעה. כי לא מצאה די שבעה: ותבט אליה גבירתה. ותרא כי לכה נפתה: להחיות נפשה בעמלה. נכמרו

משלי יושעלים

רחמיה ותאמר לה: הנה אותך ריביתי וטפחתי. על כן עליך חמלתי:
באשר דנגך מפוזר ומפורר. את אשר השאיר הכרד: ותקצר נפשך
לבקש אתהם. עבשו פרודות תחת מגרפותיהם: על כן את רזה ותרד
פלאים. כמלקט שבלים בעמק רפאים: ותרבצי בעמק עכור. הלא טוב
לך לתך חטים וכור: וישבת בפתח תקות. מהיותך כל היום רזה:
הנה אתן לפניך כל דגני. מדושותי ובין גרני: שוה מאה כסף עובר
לסוהר. אל תלכי ללקט בשדה אחר: הנה גלית העפר וכסית. איפוא
לקטת היום ואנה עשית: ינעת ולא מצאת אשר עמלת בו. לפני
לחמך אנחתך תבא: וכדבר הנברת זאת באזניה. ותקל נבירתה בעיניה:
ותאמר לה אם תתני לי בכל חדש חטים. מלא גרנך כתושים וחנוטים:
יחשב לי לחם עצלות. טוב לי לסבול הדלות: ועוללתי בעפר קרני.
מאשר אכור מן הנורן ירדפני: כי אשר שם על אחר תקותו. יגל
יבול ביתו: וטוב לי לצאת חפשי. אבקשה את שאהבה נפשי: לאכול
את אשר אמצא. בכל אשר יהיה מוצא: ואם אתעה כשה אובד.
מתוקה שנת העובד: והשכולת אשר מכל איש תנקה. על שרשי
רגלי תתחקה: שלך שלך שלי שלי. כי זה חלקי מכל עמלי: וארדה
בעמלי כל שנותי. כי לא טוב אנכי מאבותי:

והמשל שמע והבן. האומר לך קח בר במקום תבן: אל תכוז את אשר ירך מצאה. כי
לא תרע את התלאה: אשר תמצא בשמעך קולו. בו לדבר יחבל לו: והמסיתך בחלק
שפתיו. אל תתאו למסעמותיו: כי בשרם תשכע ישבעך. וסחר מתבורתו יניעך:

משל גמל ושפעת גמלים

LXXXVII

חזק ידים רפוח. אל ידיו עמו עפוח:

גמל עם שפעת גמלים בבואו. כרע רבץ תחת משאו: ולבעבור אשר
לא התחזק לקום מעליו כל ירמו. ויסתירו פניהם ועיניהם העליומו:
ויקרא להם שמעוני עמי. הלא עצמכם ובשרכם אני ושמכם כשמי:
למה יאמרו עוברי הדרך ברגליהם. המורם מהם כיוצא בהם: ובנפלו
כל אחד עלה. כאשר הוגה מן המסילה: ראו כי אין חמא בכל יניעיי.
חנוני חנוני אתם ריעיי: עד אשר תקימוני אל תסעו. אל נא אחי
תרעו: הן לבי עמכם שלם. איך תוכלו להתעלם: ויענו לו אם ירך
ורגלך תחזקנה להקימך. גם אנחנו עוזב נעזב עמך: ואם בשפלות

תנהג בעצלתיים. ובכבידות בינע זרפה ידיים: אל עזרתינו הבל צפית.
באשר לעזור אליך התרפית:

המשל לחבין ולהורות. לחזק ידים רפות אשר מישע קצרות: כראותך דל ואין ירו משגת. ולשחר פניך נפשו מרה ודואגת: כאשר תם לריק כחו. ואבד תוחלתו ונצחו: ואם תראה כי תגבר עליו הדלות. בעצלות ידים ובשפלות: ובני ביתו בעצלתיים רעבו ורשו. הן כל חביריו יבושו: השומעים צעקתו. ובקהל תגלה רעתו: כי לא אסין ידיו לאסוף כמוהם. ומצח אשה זונה לו בשואלו מהם: וזאת תורת האשם. בן גבל גם בן בלי שם: ואמר החכם אשר במעלות השכל עלה. טעמתי כל טעם מר ואין מר כטעם השאילה:

LXXXVIII

משל פרס וסיר

טוב טעם ודעם בכליוסרך. תביאמו וטעעמו כסר נחלחך:

הפרס יבש גרונו מצמאה, ולשונו בצמא נשתה ונלאה: לבקש נהרים יאורים רחבי ידים. וילך שלשת ימים במדבר ולא מצא מים: וביום הרביעי מצא סיר ומים בו. עד הציו או עד רוכו: והסיר עמוק וארוך. והפרס לשתות ערוך: ולא יכול עד המים להשפיל ראשו. ויבנע בעמלו וכפלים שוקקה נפשו: וירד להדפו ממצבו ולהפוך. את הכלי ואת המים לשפוך: וילך סביביו בחתף. אולי יוכל לו בצד או בכתף: ולהפילו בפיו וברגליו. וירא כי לא יכול אליו: וילקט אבנים וקטנות היו רוכם. מסיע אבנים יעצב כם: ולהשליכם בסיר יורוהו מזימותיו. יורמו המים וילכו על כל גדותיו: וישבר צמאו ויהיו לו לתרופה. מים קרים על נפש עייפה:

המשל לקנות חכמות ומזימות. ותחבולות וערמות: כי יש רפה טחנים ומזימה בלבו קשורה. טובה חכמה מגבורה: על כן מדע ושכל תשריש במזימותיך. תביאמו ותטעמו בהר נחלתך: ומזרעוני בין תזרעהו. וממעיון השכל תשקו: ואל תסוב הררי אולת. הן תהי נפשך כם מוראה ונגאלת: ואמר החכם המתעסק בחכמה לא יכלם. אם אין לו צואר עב וגוף שלם: ואשר שת אל דברי לבו. מצודות סלעים משגבו: יראו חכמים משלי ועוד יחכמו. ושמעו אמרו כי נעמו:

LXXXIX

משל פרש נורא ואיום

אל תהלל בגחוםך. כי לא מדע אחריםך:

פרש נורא ואיום היה. מודע שמו בכל קריה: והמון עם יחתו לקולו. ורוזנים משחק לו: מרחוק יריה מלחמה ויראו מגשת אליו. כחגורתו

משלי שועלים

אשר במתניו ובנעלו אשר ברגליו: ותהי לו לתשועה. רעם שרים ותרועה: כי בשומעו קול הצעדה. בראשי הבכאים ידו הדה: לשפוך דם רחבים ביבשת. לא יבריהנו בן קשת: ומצחת נחשת על מצחו. ומשך אבירים בכחו: וישחק לשוד ולכפן. קול שוט ורעש אופן: לנתק ולשבר שריונים ימינו נאדרת. כאשר ינתק פתיל הנעורת: וידיו בעדיו יריבו. פרסות סוסיו כצור נחשבו: ויצא שמו עד למרחוק. רודף ומשיג היה לו להק: על כן בראות לוחמיו כי ברושיו הורעלו. באו ביעבים ובכפים עלו: כלם באחד מפניו נעים. אלה ברכב ואלה בסוסים: ותהי על שכמו מן הפרשים משרה. ויתנו עליו הוד הנכורה: ויפגע בסוחר כבד בכסף ובזהב. ויעש לו מטעמים כאשר אהב: גם בליסמס מזויין שלח ידו. ויהפוך לארץ חודו: ובעוד כבודו חדש עמו. הזמן שלח ידו בשלומו: ויפרוש פח לפעמיו. גבר לא יצלה בימיו: ובכל עת אשר בקרב בא. או נשבר או נשבה: ואם ירוץ יכשל בהליכתו. אין כחה לשברו נחלה מכתו: כאשר לו הלחלה במתנים. ולב נמס ופיק ברכים: וקורא לו שם חדש חלש ולא גבור. קנה רצוץ לא ישבור: ויגורוהו בחרמו כל שפל. וממעלת גבורתו נפל: ויהי כנופלו ואין מקים. ושקיו רותקו בזיקים: כי עלה מפיו על פניו. ויעצם את עיניו: וידיו מקשת יוסרו. והביטו לו את אשר דקרו: גם הסוחר והגזלן נצמדו יחד. וממכון שבתם חזר וניעור כל אחד: ויהי תמיד הולך ויזעקו אחריו עלה קרה: ולו כי נתן בופר נפשו. יסירו מעליו ראשו: ומן היום ההוא הלך אחורנית. מפני להב חרב וברק חנית: ותחת אשר על אחיו עד כה עצם וגבר. לא יצא בצבא ולא יעבור עליו לכל דבר: ועבדיו מקדם יכבד. ויעבוד וישבע קלון מכבוד: וישבע לעיני כל משפחתו. לשרוף את כל בלי מלחמתו: ולא יצא עוד למלחמה. ויגדל המדורה להשליך כליו שמה: כי אמר אשורף ואשמידה. סוס דוחר ומרכבה מרקדה: שריון וכובע עמם ימה. מן אם יראה ורומח: חרכו תקע בכפן סוסו אשר אהב. ויבא גם הנצב בעד הלהב: ואחרי בן החרב שבר. ויעש לכליו כאשר דבר: ולמחרתו זכר את שופרו. אשר בו תקע תוך כרמילו ויערו: וכאשר נשאו באש להשליכו. הלוך ילך ובכה: ותאמר לו אשתו. מדוע זה לשרוף זכרתו: ומכלי מלחמה אינינו. ולמה זה באש תשרפנו: לבך מלהשחיתו ותייאש. הלא זה אוד מוצל מאש: הגני במעשיך נכלמת. אל נא תהי

כמת: ויהי כדבר אליו צלעתו לא אחת ולא שתים. ויך את הצלע במטהו פעמים: ויאמר לה בחמה הנך בית המרי. כדבר אחת הנבלות תדברי: הנה גם הוא היה בעכרי. להעיר עלי שעשועי נעודי: כי כאשר קול שופר שמעתי. כל אנחתי השבתי: בדי שופר אמרתי האח. על כן אשליכנו תוך האח: כי קול תרועה בשומעי. על פיו אכין מסעי: והתעוררתי על אויבי להלחם. ותבא חרבי ותקחם: ומן המלחמה בשובי. לצוד ציד להביא: תקעתי בו ויחרצו כלבי לשונות. כי הוא מאסף לכל המחנות:

והמשל להזכיר כי זה משפט חרוץ כזורק כמושיב. ואוחז הרגל כמפשיט: כי גם השופר אשר לא מכלי מלחמת הפרש. לשרפו עם כלי מלחמתו דרוש דרש:

XC

משל זכוב ושור

יחננה חבר חלם לחכירים. ולם היו חכיריו גבורים:

זכוב מתהלך בשדה וירא השור. אשר על צוארו איכר במותרותיו קשור: ואנודות מוטת וחרצובות. ומלחציב הדרבן לצלעותיו לא ישבות: והשור לחרוש שת את פניו. והזכוב הלך וישב לו בין קרניו: ואם השור על תלמי שדה הולך ושב. הזכוב תמיד על קרני ישב: ותבט אליו דבורה קרובתו. ותתצב מנגד לראותו: מה בין קרני השור דורש. כל היום יחרוש החורש: ותאמר לזכוב הקרני השור לך למחנים. למה ישבת בין המשפתים: ויען הזכוב דע כי כל השדה אשר לפנינו. אני והשור חרשנוהו בכחינו: ועשי כמונו אם לך הנבורה. עורי עורי דבורה:

והמשל בשפל ההולך בין הגבורים. או לעול הנספה במחנה הישרים: ובסודם ובגבורתם איננו עומד. אך במאמר פיו אתם יצמד: להשוות גבורתו לגבורתם. ותכמתו לתבונתם: ויאמר כן עשינו בגבורתינו. וכן פעלנו בחכמתינו:

XCI

משל זאב ושועל

גויב בעסיר לסתגרות. מנאשר ידיו קלרום:

הזאב אמר לשועל. שמע ואנידך את אשר תפעל: ובא אתי ולא ידע המלך. אשכילך ואורך בדרך זו תלך: כי ארכו הימים אשר שם עם הארי הנותיך. ויענג וירעיבך למען נסותך: הנה ראיתי לך מעבר לגדר

אפרוחים. מעל אמם תועים ונדחים: ופתאום תבא עליהם וחכיתם.
לא תדרוש שלומם וטובתם: ופרץ בנדר מדה לראשיך. מהר ותמצא
מעדנים לנפשך: ובאורך החור וברחבו. שועלים הלכו בו: ויען
השועל אם עשיר אדון הבית והחצר. מכל אשר אמרת לך לא יבצר:
ואם הוא עני ודל. מלשמוע עצתך יוחדל: פן ירדוף אחרי והשיגני.
ובמר נפשו למות יכני:

נד"כ
למכה

והמשל תבין אשר אני מורת. ואל יחי לבכך סורר ומורה: כי אם ממשלי תחי מוסר.
מעדת הנכונים אל תקח מוסר: וטוב לך בטוב העשיר להתגרות. מאשר תתגר במי
שידיו קצרות: כאשר יד העשירים תסרח ועודפת. ונפש שבעת תבוס נופת: ואם בבקר
נד"כ ע' מאשר וכל אשר לחם עצבו. בבא עת ערב לא ידאבו: כאשר ימינם עז נאדרת. בפליטתם
תנשארת: אך האכזרנים מרי נפש המתה. לתת דמו שלום במלחמה: כי אין לחם פליט
ושירי. וכל גזול יפחיד ויהירד: מבלי תת לחם נופש. וקבע את קובעיחם נפש:

משל שור נגח ובעליו

XCII

איש סתחול ועקש. אולחו סהא לו למוקש:

שור בבעליו יאשם אשום. נגח הוא מתמול שלשום: בכל עת אשר
לחרוש ניסחו. נודע כי שור נגח הוא: ותעל חמת הבעל וחרוניו.
ויכרות במישור את קרניו: ויאמר לשכיניו כאשר עסקיו רעים. ורמי
הקומה גדועים: ויהי בבקר בחרשו על גבו. וישלח השור את שיניו בו:
ויאבה אדוניו כל גאונו להשפיל. ורוב שיניו מפיו הפיל: ויהי כאשר
נשמטו. ובטלו המוחנות כי מיעטו: אחר כל אדם ירדוף. ובצד ובכתף
יהדוף: ולא נבנע השור בעמלו. וליום השלישי ברגלו: הכה אדניו
מכה רבה. ויאמרו לו שכיניו זאת הסיבה: וזדון לבו ומעלליו. לא
תוכל לסור מעליו: לכרות ממנו אבר אבר. אם לא מכל כל ישבר:
והמשל פן תתגרה באיש עקש. ולא תהיה לו למוקש: ואם בתוך ריפות תכתשנו. לא
חסיר עקשותו ממנו: אך תרחיקנו מכל קצה. פגול הוא לא ירצה: כי לבו שרש ראש
ולענה שוריה. סורי הגפן נכריה:

משל יודע ציד איש שדה

XCIII

מלמיני זכרי חפל. לבס נאופל:

יודע ציד איש שדה. את החיות אורב וצודה: והם הכירוהו בלכתו.
באשר נושא תליו וקשתו: לצוד בלילה את רוחו יער. בו תרמוש כל

חיתו יער: וטרם כואו המה נסעו. ועקבותיו לא נודעו: עד כי ראוהו פנים אל פנים. איילים צביים ושפנים: אקו ודישון תאו וזמר. וכל שערת בשרם תסמר: ומחמת מציק אשר הכירו. כל אלה לברוח חברו: ונמר תחת השיחים. ראה כי כולם בורחים: וכי הובא בלבם מורך. וייתצב על הדרך: לדעת מה זה ועל מה זה. אם בחלום או במחזה: נסו כולם יחד. והם אמרו לו פה אחד: הנה האדם ראינו. במדבר אורב לנו: עמו כלי מלחמתו. ותשב באיתן קשתו: ולירות תמיד מתוח. משפטו כקבר פתוח: שם החצים המה גדודיו. ויפוזו זרועי ידיו: ויען אל תמושו מן המחנה. עמדו עמודו ואין מפנה: ובהפנותם שכמם ללכת. נמר לא מש מן המערכת: ויאמר לא את האדם יראתי. כי אם יקרה לקראתי: אמרוף אותו רגע ואצמית. אחת דתי להמית: שבו ^ל ^ל עמי אל תראו חמה ואכזריות. ואולך אתכם קוסמיות: והאדם אשר שם אורב. לירות אליו הלך וקרב: דרך קשתו חציו ירה. לשלח לו למטרה: ויצא כברק חצו. ובצלע השנית מחצו: ולב הנמר בדאנה וברגזה. ויתחזק לנוס בחפזה: וישג את החיות אשר מטח לבף רגליהם. ובטרם יקרב אליהם: קראו לו איך יתכן אשר ינוס המלך. וכמונו בחפזה ובמנוסה ילך: והאורב אם לא מרפת ולחצת. מה הבטחון הזה אשר בטחת: ויען להם כאשר נכנע בעמלו. ויהי כאוב מארץ קולו: חנה נבחלתי ברעיוני. כי האדם לא ראו עיני: אך זכוכי מות נשכוני במצותו. הם הם הנקראים בני אשפתו: והה ליום אשר בטחתי בנבורתי. או לי על שבירי נחלה מכתי: כי לא יתעל כמוני נבור ברוב כח ואונים. באשר אחד מעבדיו הקטנים: שלח עד תכונתי והושברתי. ותדבקני הרעה ומתי:

המשל בראותך נבהלים ובורחים. הנאנקים והנאנחים: במרירות ובשברון מתנים. ונסם כל לב ורפה ידים: מפני חרב נפושת. מקול עגות חלושה: במקום רע אל תעמוד. כאשר חייד תחמוד: וגבורתך ותחבולתך אל תסיתך. פן יתנגפו רגליך במוימותך:

XCIV

משל שועל וחתול

אין זו [רק] מהלל שפחו. יעטה בסחו וכלימחו:

השועל קרא לחתול. תחת עין על מים שתול: לאמר שמעני עתה. נכרתה ברית אני ואתה: כי רגלי קלות כאילות. וכנגדם ניסית לעלות: במקום אשר לא עלה שועל. הנה ראיתי ממעל: בשר כבש